

Nyomdavezetés az újabb idők szellemében

A nyomdai irodai munka a legfontosabb tevékenység minden nyomdaüzemben, ha improduktívnak is látszik. Azonban a legkritikább esetben talál a megrendelő olyan személyt az irodában, aki megfelelő tanáccsal el tudja látni. Az utóbbi esztendőkből leginkább egyes gépírókisasszonyokkal vagy a szakmát nem tanult fiatalemberekkel töltik be ezt a fontos pozíciót, akik hatásos és a célnak megfelelő nyomtatványról nem sokat tudnak mondani. Ezért is kerül ki olyan sok rossz nyomtatvány az így vezetett nyomdákból.

Vitán felül áll, hogy a tanult és a szakma fejlődését figyelő nyomdász a megrendelőtől átvett kéziratot és magát a kész nyomtatványt más szemmel nézi, mint a legügyesebb gépírókisasszony vagy más, a szakmát nem tanult bármiféle irodai alkalmazott. A nyomdásznak a nyomdai munka ismerete a húsában és vérében van. Ismeri a nyomda minden anyagát, ennél fogva tisztában van a lehetőségekkel. A helyes nyomdavezetés szempontjából elengedhetetlenül szükséges, hogy a nyomdairoda alkalmazottja tisztában legyen a technikai munka minden mozzanatával. A munka legcélszerűbb elvégzése tekintetében tájékozottnak kell lennie és a személyzetnek erre nézve már az irodából kell utasítást kapnia, hogy felesleges munka és idővesztés elkerültesse. Ez ismeretek hiányából erednek a

kalkulációs hibák is. Igen gyakori eset, hogy gépírókisasszonyok és laikus fiatal emberek kalkulálnak nyomdairodákban. Olyan nyomdákban is, ahol tanult nyomdász a főnök vagy az igazgató. Ez eleget mond és jellemző. Ezek a körülmények természetesen bő forrását képezik a szennykonkurrenciának.

Az így vezetett nyomdákban többnyire az a meghonosodott rendszer, hogy a nyomdászat lényegébe behatolni képtelen irodai alkalmazott átveszi a megrendelőtől a kéziratot, a házi sablón szerint kiállítja a munkatáskát és azt továbbítja a szedőszemélyzetnek. Nagyon jól tudjuk, hogy a megrendelőtől átvett kézirat a legtöbb esetben nem kifogástalan és a munkatáska nagyon ritkán tünteti fel a szükséges útbagazítást. Ennek elmaradhatatlan következménye az irodába való ide-odajárkálás, többszörös autorkorrekktúra, a munka ismételt átszedése, makulatúra, és végül, ami a legrosszabb: a megrendelő elégedetlen. Jogosan.

Mennyivel nyugodtabb a megrendelő, ha a nyomdairodában szakemberrel beszélhet, akinél kívánságai tekintetében megértésre talál. A megrendelő érzi, hogy a nyomdától azt kapja, amire szüksége van. Így a bizalom máris teljes mértékben biztosított és az ilyen nyomdaüzembe mindig szívesebben visznek munkát, még ha az árak valamivel magasabbak is. A szennykonkurrencia így önmagától csökken. Tagadhatatlan tény, hogy azelőtt, amikor a nyomdavezetést az igazgatótól a legalsóbb hivatalnokig tanult nyomdászok látták el, a nyomdák nagyobb haszonnal dolgoztak, mint a mai, tisztán kereskedelmi szempontokon alapuló vezetés mellett és a nagyobb nyomdacentrumokban máris szépen visszatérnek a régi jó rendszerhez. Mert ha emiatt az irodai költségek esetleg némileg emelkednek is, ez sokszorosán megtérül azon a réven, hogy az üzem minden tekintetben elismerést arató színvonalra emelkedik. Nem kétséges, hogy minőségileg a legjobb munkák inkább onnan kerülnek ki és harmónikus, tehát gazdaságos munkálkodás is inkább ott folyhat, ahol szakember dolgozik szakemberekkel, mint ott, ahol ügyes gépírókisasszonyokra és az iskolából nemrég kikerült fiatal emberekre bízák a nyomdavezetést.

Nehogy azt higgye valaki, hogy a nyomdavezetéshez szükséges kereskedelmi ismereteket le akarjuk becsülni. Túlságosan elfogultak lennénk, ha erre gondolnánk. A helyes nyomdavezetéshez a kereskedelmi ismeretek éppolyan szükségesek, mint a nyomdatechnikai ismeretek. És a nyomdászok között mindig akadnak elegenden, akik e tekintetben is megállják a helyüket. Másrészt pedig a nyomdaveze-

tés kereskedelmi része elválaszthatatlanul belekapcsolódik a technikai munkafolyamatba, minélfogva eredményes nyomdavezetés ebből a szempontból is csak a szakmát tanult nyomdásztól remélhető.

Ha őszinték akarunk lenni, be kell ismernünk, nagyrészt mi — tanult nyomdászok — is hibásak vagyunk abban, hogy az újabb idők fentebb vázolt és erre mifelénk gyakori nyomdavezetése olyan nagy mértékben meghonosodhatott. Ősidők óta fegyelemhez szokott, kötelességtudó emberek vagyunk és a szakmánkhoz szorosan nem tartozó személyeket kötelességünkön felül is készségesen felvilágosítjuk, beavatjuk a nyomdászat csínja-bínjába, akik később *vél*t szakmai ismereteik alapján rendszerint a fejünk fölé nőnek, *mindent jobban vélnek tudni a szakmáját tanult*, sokszor többévtizedes tapasztalatokkal rendelkező *nyomdásznál* is olyan pozíciók betöltését teszik önmaguk számára lehetővé, amelyek elsősorban bennünket, *tanult nyomdászokat* illetnek meg. Azonban akármilyen fegyelemhez szokott, kötelesség- és illemtudó fajta legyünk is, annyi létfenntartásdiktálta önzésnek, szakmaszeretetnek és a nyomdásztradíciók iránti tiszteletnek kell élni bennünk, hogy ne fűrészeljük magunk alatt a fát, ne veszítsük el magunk alól a talajt. Ezt nem veheti tőlünk rossznéven senki, mert egészen biztosan póruljárnánk, ha megfordítva, mi kísérelnénk meg mások szakmájába beavatkozni s azok egzisztenciát nyújtó pozícióit a magunk számára elhódítani.

Gondoljunk arra, hogy a tanult nyomdászok ezrei estek ki a munkából, mert a nyomdaipar nem tud számukra megélhetést nyújtani. Ilyen viszonyok mellett százszorosán indokolt és jogos az a törekvés, amely e jelszóban összpontosul: *Minden pozíciót nyomdában a nyomdászoknak!*